

Finlandssvenskarna och coronapandemin

Den finlandssvenska medborgarpanelen Barometern är en webbpanel bestående av drygt 4700 svenskspråkiga i Finland. Målgruppen för Barometern är svenskspråkiga i åldern 18–85 år från hela landet (inklusive Åland). Barometern upprätthålls av institutet för samhällsforskning vid Åbo Akademi och finansieras av Svenska kulturfonden 2019-2021. Denna undersökning gjordes för att undersöka **finlandssvenskarnas åsikter om restriktionerna och myndigheternas agerande i anslutning till coronapandemin** samt hur de påverkats av pandemin och restriktionerna. Undersökningen baseras på data från två enkäter, den första genomfördes i mars-april 2020 och den andra i mars-april 2021 och vi analyserar här hur åsikterna har förändrats under året. I den andra enkäten ingick även en del helt nya frågor, exempelvis gällande möjliga exitstrategier och vaccinationer mot COVID-19.

År 2020 svarade 3400 personer (74 %) på enkäten. År 2021 svarade 2960 personer (65 %) på enkäten. Datamaterialet är viktat enligt kön, ålder, region och utbildning för att resultaten skall vara representativa för den finlandssvenska befolkningen.

Den första enkäten skickades ut 26.3.2020, dagen innan hade regeringen beslutat om reseförbud mellan Nyland och övriga regioner i Finland. Datainsamlingen pågick fram till 2.4.2020. Den andra enkäten kunde besvaras 29.3-11.4.2021, dvs. under tiden utgångsförbudet var på agendan och innan regeringen presenterade sin exitstrategi.

För mera information:

PD Marina Lindell, forskare, Institutet för samhällsforskning, Åbo Akademi,
marina.lindell@abo.fi, Mobil: +358 469216586

PM Jenny Backström, forskningsassistent, Institutet för samhällsforskning, Åbo Akademi,
jenny.e.backstrom@abo.fi

Innehåll

Centrala resultat.....	2
Finlandssvenskarna är inte speciellt oroliga för sin egen hälsa p.g.a. COVID-19.....	3
Sämre betyg för de ansvariga aktörernas agerande jämfört med 2020.....	4
Finlandssvenskarnas stöd för de åtgärder som regeringen vidtagit eller kan vidta har sjunkit sedan april 2020	5
Coronapandemins effekter slår hårdast mot de unga	7
Finlandssvenskarna anser att det var rätt beslut att skjuta upp kommunalvalet	9
Majoriteten av finlandssvenskarna kommer vaccinera sig.....	10
Finlandssvenskarna vill i första hand se att restriktionerna lättas regionalt med beaktande av det regionala smittläget	11

Centrala resultat

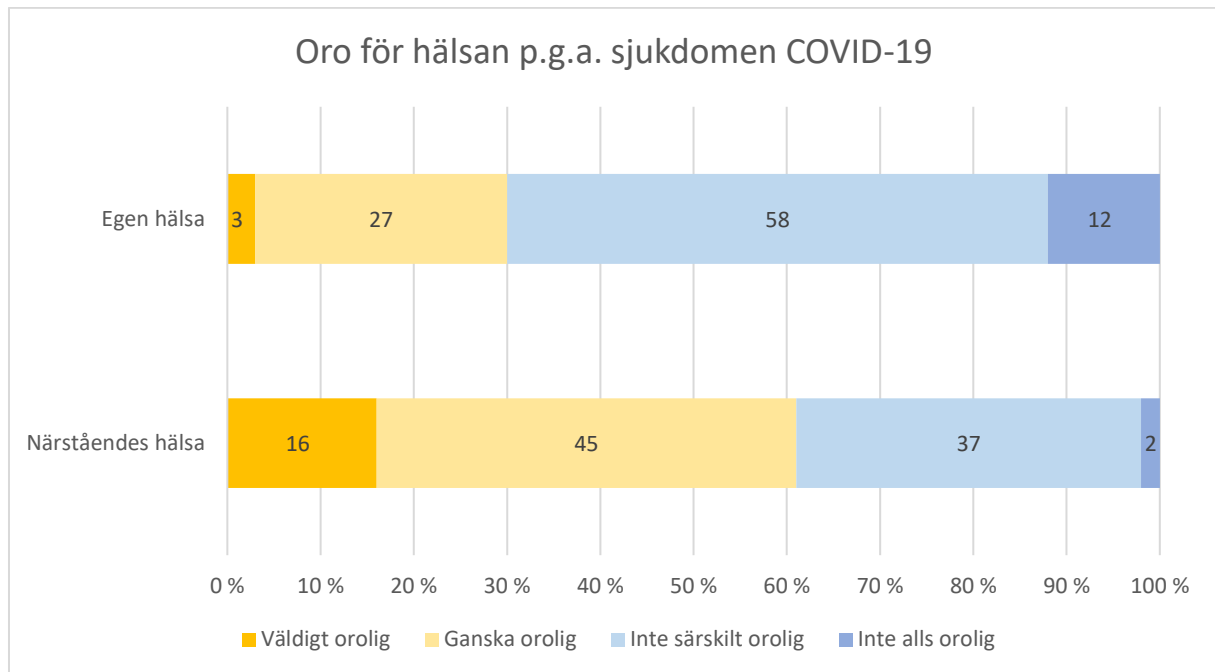
- ❖ Finlandssvenskarna är inte speciellt oroliga för sin egen hälsa p.g.a. COVID-19, men mer oroliga för närståendes hälsa
- ❖ Betyget för flera av de ansvariga aktörernas agerande har sjunkit, störst är förändringen för Sanna Marin och statsrådet i sin helhet
- ❖ Stödet för samtliga åtgärder som regeringen vidtagit eller kan vidta har sjunkit mellan april 2020 och april 2021
 - Stödet är högst för stängning av nattklubbar och pubar och stängning av Finlands gränser
 - Stödet är lägst för att begränsa barn och ungas hobby- och idrottsaktiviteter, att stänga skolor och att införa utegångsförbud. Endast hälften stödde ett utegångsförbud när det var på agendan
- ❖ Vid tidpunkten för den andra enkäten uppger 1 % att de har haft COVID-19, men betydligt fler har drabbats av negativa hälsoeffekter till följd av pandemin och restriktionerna
 - I medeltal anser 22 % att deras mentala hälsa har försämrats, men bland unga i ålder 18–29 år anser hela 53 % att deras mentala hälsa har försämrats
 - I medeltal anser 21 % att deras fysiska hälsa har försämrats, även här är andelen som anser att hälsan har försämrats störst bland unga i ålder 18–29 år (35 %)
- ❖ Unga har i betydligt högre grad drabbats av ekonomiska, hälsorelaterade eller personliga bekymmer med anledning av coronapandemin än äldre. Skillnaden mellan den yngsta åldersgruppen (18–29 år) och den äldsta åldersgruppen (70 år och äldre) var hela 49 procentenheter
- ❖ 85 % av finlandssvenskarna anser att det var rätt beslut att skjuta upp kommunalvalet till 13 juni
- ❖ En majoritet kommer att ta vaccinet när de erbjuds det, men 11 % har inte bestämt sig om de skall ta vaccinet medan 3 % säger att de inte kommer att ta det
- ❖ Finlandssvenskarna vill att samhället öppnas upp regionalt med beaktande av det regionala smittläget. De stöder även att restriktionerna kan lättas när minst 70 % av befolkningen är vaccinerad

Nedan följer mer specifika resultat.

Finlandssvenskarna är inte speciellt oroliga för sin egen hälsa p.g.a. COVID-19

Hur orolig är du för din egen hälsa på grund av sjukdomen COVID-19? (2021)

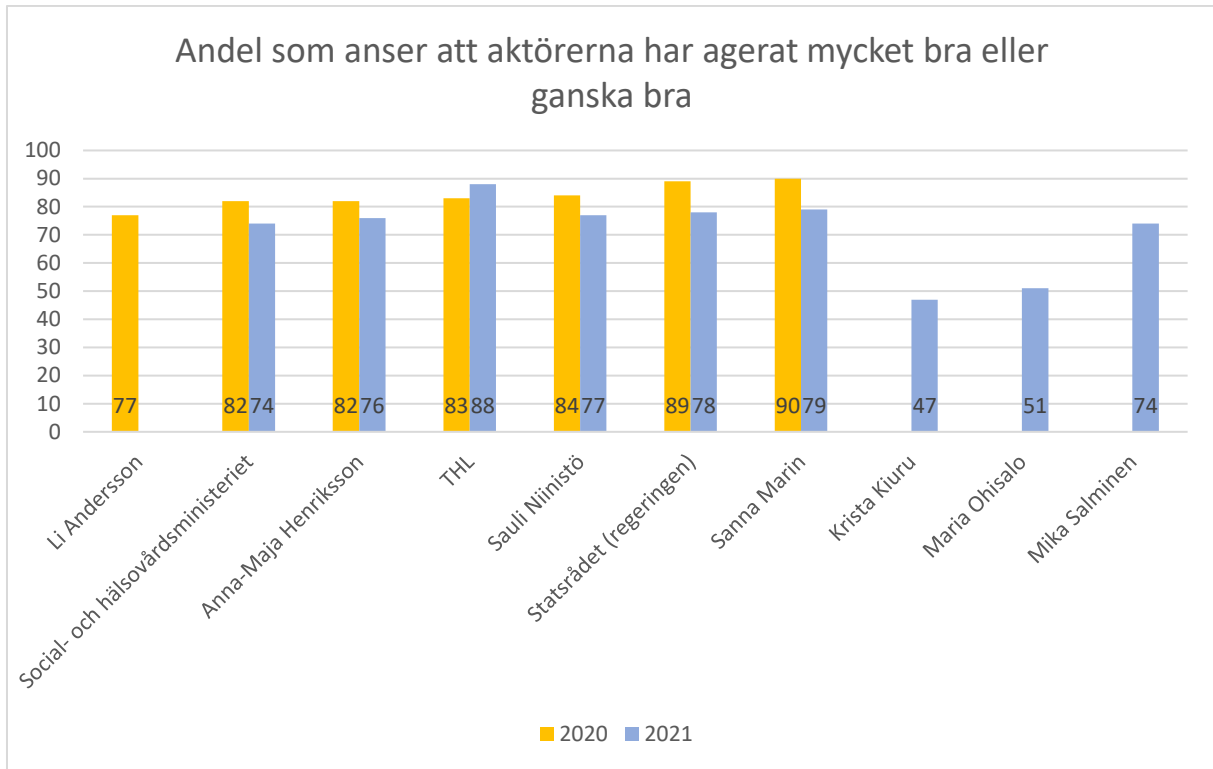
Hur orolig är du för en närståendes hälsa på grund av sjukdomen COVID-19? (2021)

Endast 30 % är oroliga för sin egen hälsa p.g.a. sjukdomen COVID-19, men när det gäller en närståendes hälsa uppger 61 % att de är oroliga.

Sämre betyg för de ansvariga aktörernas agerande jämfört med 2020

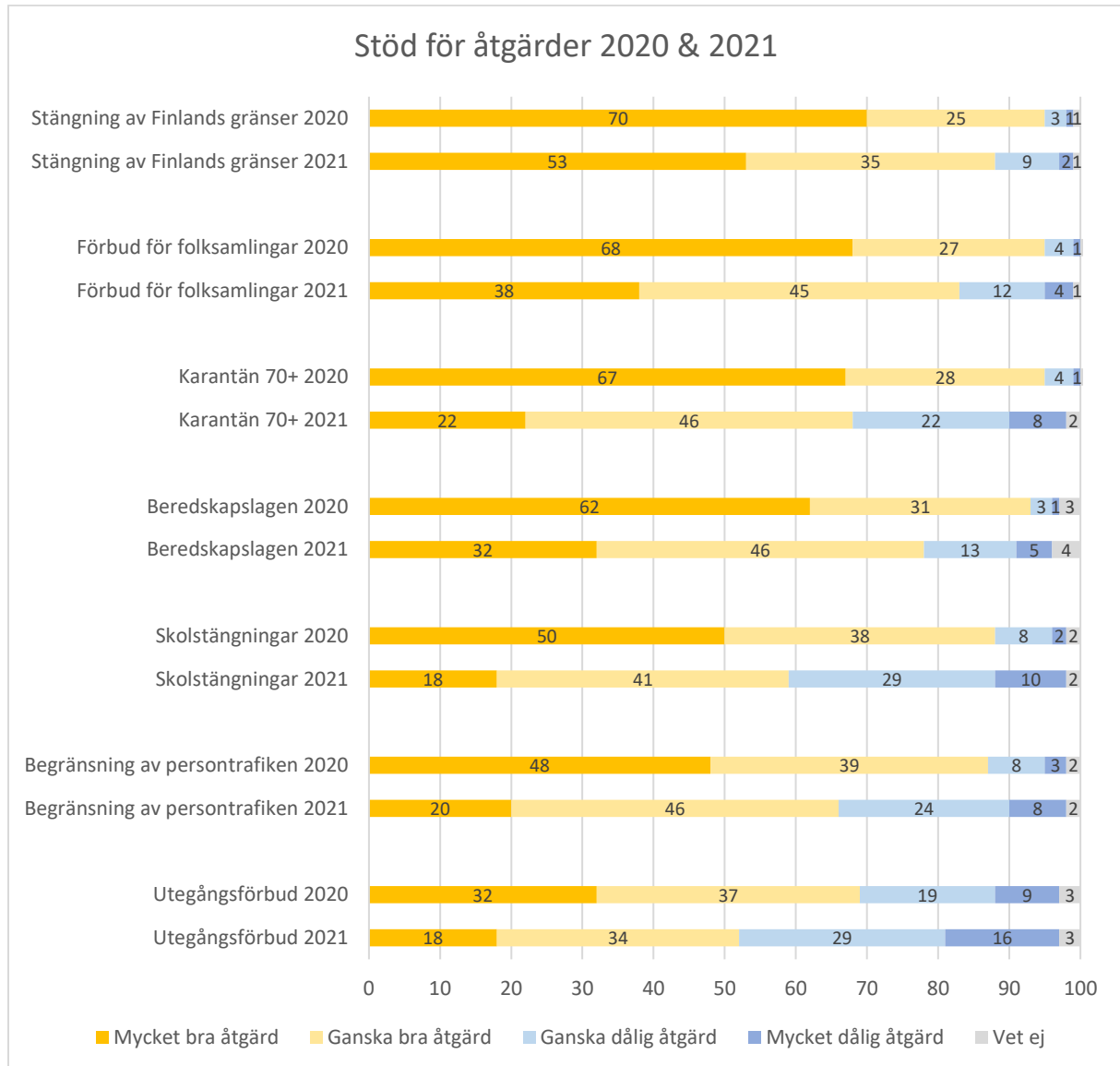
Vad anser du om följande aktörers agerande i samband med coronapandemin? Hur har de lyckats? (2020 & 2021)

Finlandssvenskarna ger fortsättningsvis ett gott betyg till de flesta av de ansvariga aktörerna. Dock så har andelen som anser att social- och hälsovårdsministeriet, Anna-Maja Henriksson, Sauli Niinistö, statsrådet och Sanna Marin har agerat mycket bra eller ganska bra sjunkit i jämförelse med 2020. Endast THL får bättre betyg än för ett år sedan. Krista Kiuru och Maria Ohisalo får sämst betyg för sitt agerande, endast kring 50 % anser att de har agerat mycket bra eller ganska bra.

Finlandssvenskarnas stöd för de åtgärder som regeringen vidtagit eller kan vidta har sjunkit sedan april 2020

Finland har infört eller planerat införa olika restriktioner med anledning av coronapandemin. Vad anser du om följande åtgärder som regeringen vidtagit eller kan vidta? (2020 & 2021)

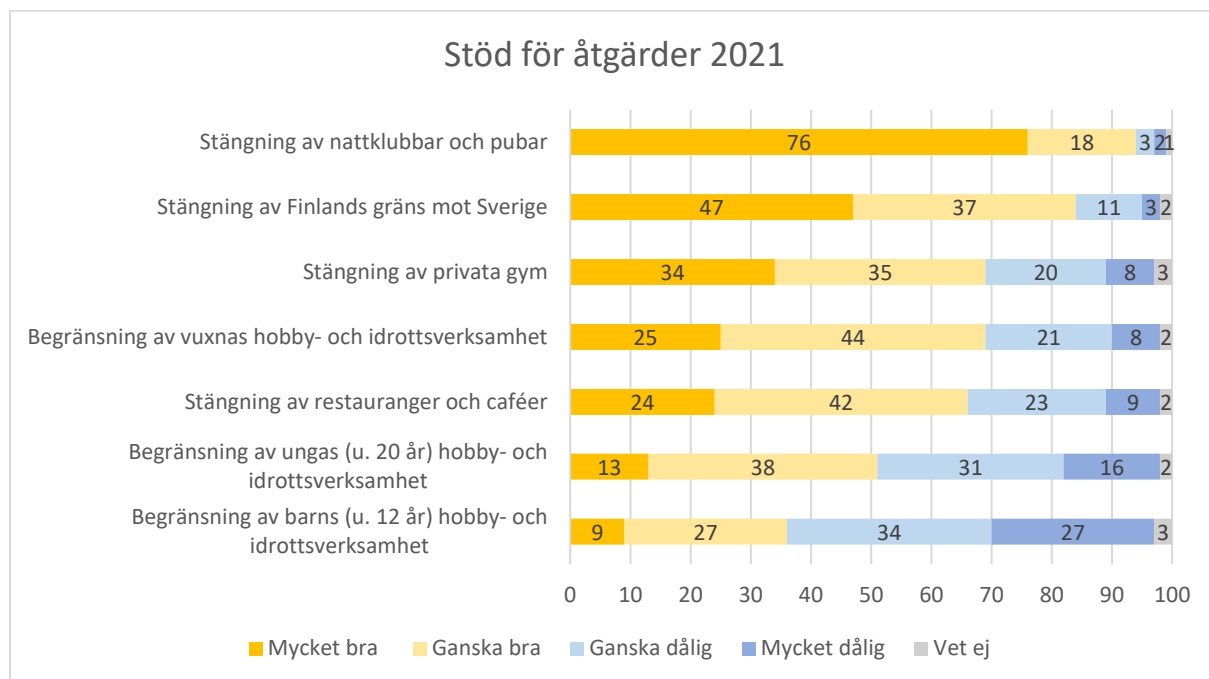

En stor förändring består i att stödet överlag för åtgärderna har sjunkit. En annan stor förändring består i att andelen som anser att åtgärderna är mycket bra har sjunkit medan andelen som tycker de är ganska bra eller dåliga har ökat.

I denna tabell syns den procentuella minskningen i stödet för åtgärderna. Inom parentes syns andelen som bedömt ifrågavarande åtgärd som mycket bra.

	Bra åtgärd 2020 (andelen mycket bra)	Bra åtgärd 2021 (andelen mycket bra)	Förändring (andelen mycket bra)
Stängning av Finlands gränser	95 % (70 %)	88 % (53 %)	-7 (-17)
Förbud mot folksamlingar	95 % (68 %)	83 % (38 %)	-12 (-30)
Karantän för 70+	95 % (67 %)	68 % (22 %)	-27 (-45)
Beredskapslagen	93 % (62 %)	78 % (32 %)	-15 (-30)
Skolstängningar	88 % (50 %)	59 % (18 %)	-29 (-32)
Begränsning av persontrafiken	87 % (48 %)	66 % (20 %)	-21 (-28)
Utegångsförbud	69 % (32 %)	52 % (18 %)	-17 (-14)

Stödet för följande åtgärder mättes enbart år 2021.

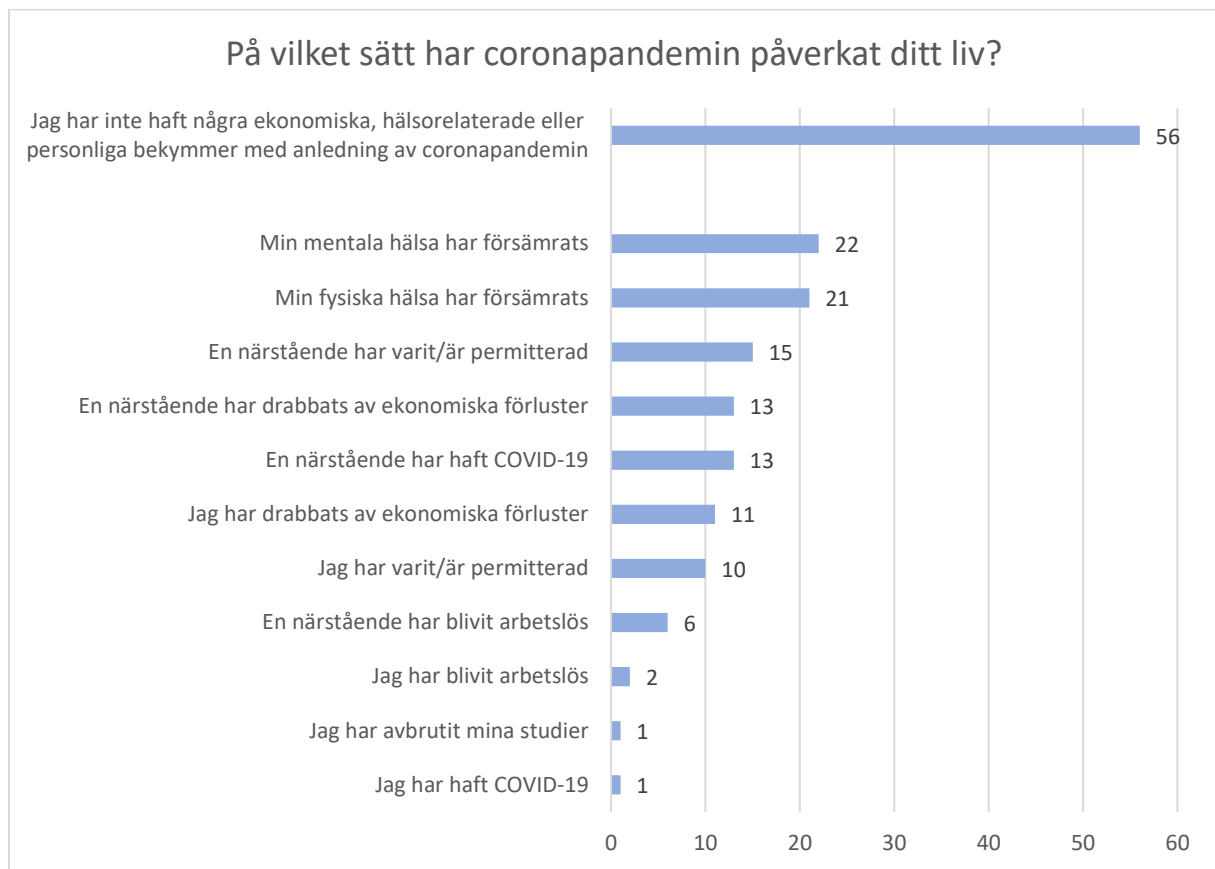

Stödet är lägst för dessa åtgärder:

- Att begränsa barns hobby- och idrottsverksamhet (36 %)
- Att begränsa ungas hobby- och idrottsverksamhet (51 %)
- Införande av utgångsförbud (52 %)
- Att stänga skolor (59 %)
- Att stänga restauranger (66 %) och begränsning av persontrafiken (66 %)

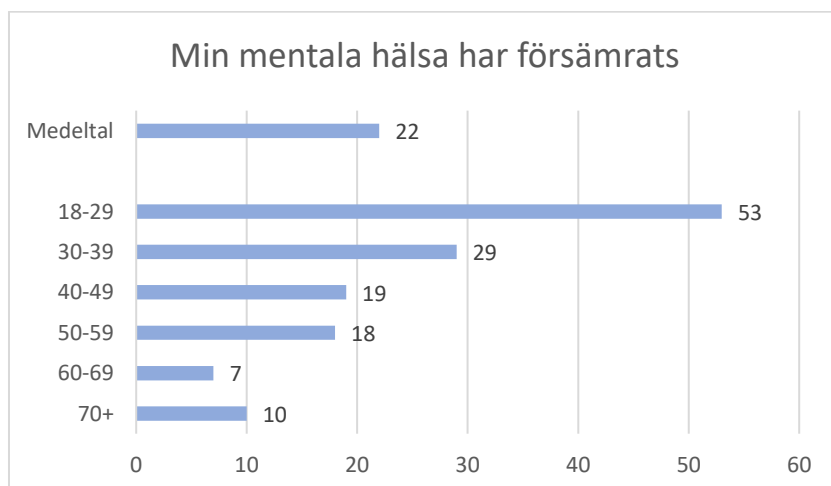
Coronapandemins effekter slår hårdast mot de unga

På vilket sätt har coronapandemin påverkat ditt liv? Välj alla de alternativ som passar (2021)

Av de som svarade på frågan angav 56 % att de inte har haft några ekonomiska, hälsorelaterade eller personliga bekymmer med anledning av coronapandemin, således har 44 % påverkats negativt av coronapandemin på åtminstone något av dessa plan.

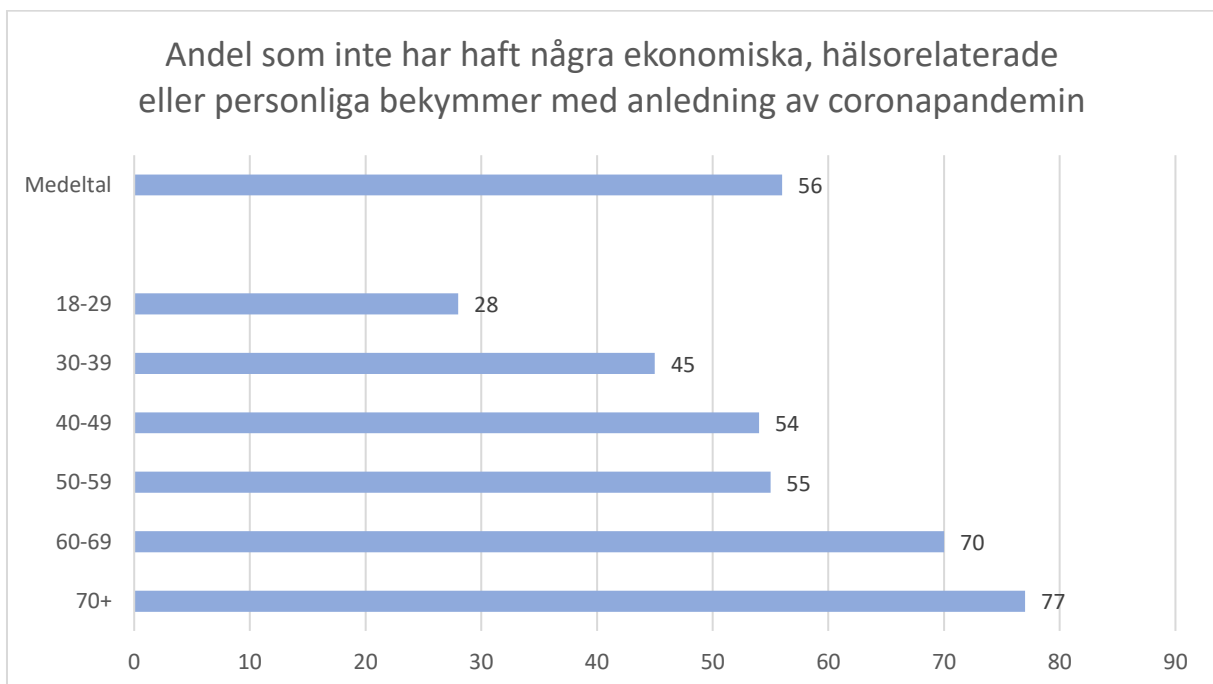
Av de specifika konsekvenserna som listades var de vanligast förekommande att den mentala och fysiska hälsan har försämrats, ca 20 % uppgav detta. Som jämförelse kan konstateras att endast 1 % uppgav sig ha haft COVID-19.

Andelen som uppger att den mentala hälsan har försämrats skiljer sig stort mellan åldersgrupperna. Över hälften av personerna i den yngsta åldersgruppen (18–29 år) uppger att deras mentala hälsa har försämrats, att jämföra med endast 7 % i åldersgruppen 60–69 år.

Även gällande försämringen av den fysiska hälsan finns det märkbara skillnader mellan åldersgrupperna. De två yngsta åldersgrupperna uppvisar störst andel som uppger att den fysiska hälsan har försämrats. Liksom med den mentala hälsan är andelen som uppger en försämring lägst bland personer i ålder 60–69 år.

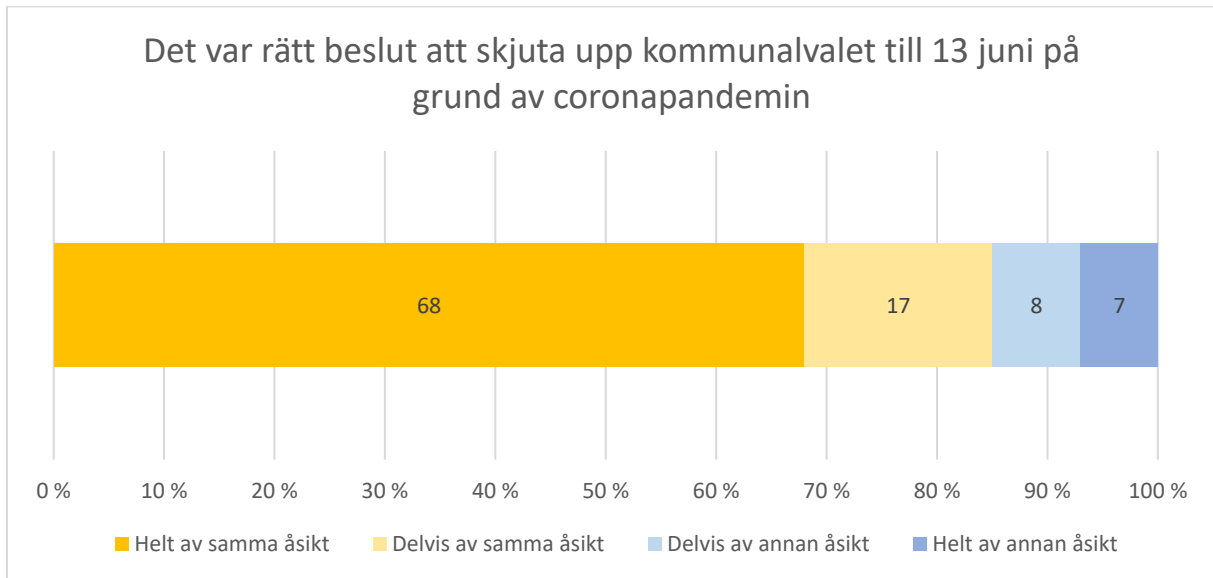

När man ser närmare på de som angett att de inte har haft några ekonomiska, hälsorelaterade eller personliga bekymmer med anledning av coronapandemin så framkommer mycket tydliga skillnader mellan åldersgrupperna. Ju yngre du är desto hårdare drabbas du av coronapandemin och de restriktioner den för med sig. Skillnaden mellan den yngsta åldersgruppen (18–29 år) och den äldsta åldersgruppen (70 år och äldre) var hela 49 procentenheter.

Finlandssvenskarna anser att det var rätt beslut att skjuta upp kommunalvalet

Ta ställning till följande påstående:

Det var rätt beslut att skjuta upp kommunalvalet till 13 juni på grund av coronapandemin (2021)

Hela 85 % anser att det var rätt beslut att skjuta upp kommunalvalet till 13 juni.

Majoriteten av finlandssvenskarna kommer vaccinera sig

Vaccinationerna mot COVID-19 pågår som bäst, vilket av följande alternativ passar bäst in på dig? (2021)

	Jag har fått en dos vaccin mot COVID-19	Jag har fått två doser vaccin mot COVID-19	Jag har inte fått vaccin mot COVID-19 ännu, men jag tänker ta vaccinet när jag erbjuds det	Jag har inte fått vaccin mot COVID-19 ännu, och jag har inte bestämt mig om jag kommer ta vaccinet när jag erbjuds det	Jag har inte fått vaccin mot COVID-19 ännu, och jag kommer inte ta vaccinet när jag erbjuds det	Vill inte säga
Medeltal	24	2	60	11	3	0
Kön						
Kvinna	21	3	62	11	3	0
Man	27	1	58	10	3	1
Ålder						
18–29	3	2	81	12	2	0
30–39	5	1	70	18	6	0
40–49	4	2	76	12	4	2
50–59	9	2	73	13	3	0
60–69	15	2	69	12	2	0
70–	77	2	18	1	2	0
Region						
Österbotten	17	1	63	14	4	1
Åboland	18	3	67	10	2	0
Nyland	31	2	56	9	2	0
Åland	22	2	66	9	1	0
Övriga Finland	21	1	62	11	4	1

I tabellen anges andelar i procent för de olika svarsalternativen dels för finlandssvenskarna som helhet (medeltal), dels specificerat enligt kön, åldersgrupp och region.

Bland finlandssvenskarna som helhet kommer en majoritet att ta vaccinet när de erbjuds det, men 11 % har inte bestämt sig om de skall ta vaccinet medan 3 % säger att de inte kommer att ta det.

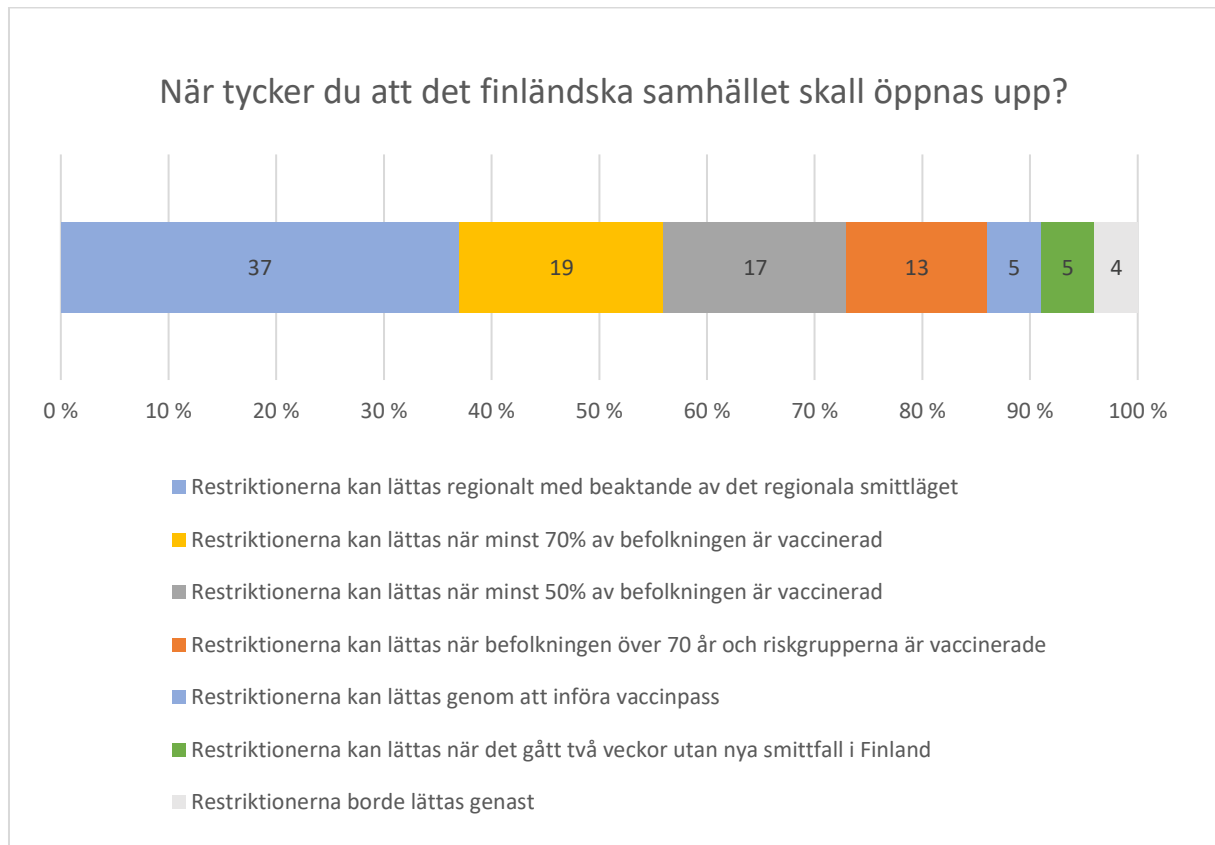
Inga nämnvärda skillnader finns mellan kvinnor och män gällande grupperna som inte har bestämt sig om de ska ta vaccinet och de som inte kommer att ta vaccinet.

Gällande skillnader mellan åldersgrupper så är det åldersgruppen 30–39 år som uppvisar störst andel som inte har bestämt sig gällande vaccinet och som uppger att de inte kommer att ta vaccinet.

Österbotten är den region som uppvisar högst andelar som inte har bestämt sig gällande vaccinet och som inte kommer att ta vaccinet.

Finlandssvenskarna vill i första hand se att restriktionerna lättas regionalt med beaktande av det regionala smittläget

Flera länder har publicerat en vägkarta för hur samhället kan börja öppna upp igen efter restriktionerna. När tycker du att det finländska samhället skall öppnas upp? (2021)

Respondenterna kunde endast välja ett alternativ. Flest valde att restriktionerna kan lättas regionalt med beaktande av det regionala smittläget. Det näst populäraste alternativet var att restriktionerna kan lättas när minst 70 % av befolkningen är vaccinerad. Något färre ansåg att restriktionerna kan lättas när minst 50 % av befolkningen är vaccinerad. Införandet av vaccinpass för att lätta på restriktionerna föredrogs av endast 5 %.